

УРЯАД ҮНЭН

Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министруудэй Советэй орган

(10751) 1965 оной мартын 30, вторник Сэн 2 мүнгэн

КОМУНИС БАЙГУУЛАЛТЫН ХАЛЫН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Центральна Комитетэй 24-26-да боло-
мунис байгуулалтын халын шухала зорилго

Хүдөө аж ахуйн үйлдвэрийн гээг-
дэдэ ороон шалтагаануудыг КПСС-
эй ЦК-гай Пленум хайтар шэнжлэж
үзөөд, тэрэниэ зайсуула аргаанууды
заагаа. Хүдөө аж ахуйн хүтэлбэ-
рилгын талаар гаргагдаһан аялдуу-
ныусуе богонихон болзор соо занан
зайсуула гэжэ партийна, совет бол-
он ажахын зургаануудын гол шуха-
ла зорилго болон гэжэ Центральна
Комитетэй Пленум тоолон. Колхоз-
зууд, совхозуудай үйлдвэрийн хүг-
жөөн дэжжэлгэ—коммунист байгуу-
лалтын шухалын шухала зорилго ту-
ла болон. Энэ зорилго шийдэхын ту-
ла бүхы партийна, бүхы совет арадай
орлолдоо хүсэлтэй гаргагдаха ёһо-
той.

КПСС-эй ЦК-гай Президиумээр то-
дорхойлогдон хараалагдаһан, нүхэр
Л. И. Брежневэй ашидхал дотор най-
руулагдаһан, хүдөө аж ахуйгаа сааша-
дань хүжөөхө аажмаа ябууланууды
КПСС-эй Центральна Комитетэй
Пленум хайшаагаа. Зохихо шийдхэ-
бары гаргахыг КПСС-эй ЦК-гай
Президиумда, СССР-эй Министрууд
Советэ даахаагараа.

Хүдөө аж ахуйн хурдан түргэнөөр
хүжөөхын тула партийнай экономиче-
ческа ямар гол хэмжээнүүдэ хараа-
лаа?

Хүдөө аж ахуйн продуктуудыг ба-
длахын, худалдан абалтын гурим
хайжаруула хэрэг тон шухала удха
шанартай. Энэ талаар олон дутуу
дунданууд тохободогдон байгаа. Про-
дукци худалдан абалтын түсөөбүд
колхоз, совхозуудта нэгэ жэлэй бол-
зороор үгтэдэг, тинхэ мүртөө өхөөр
оройтуулагдаа, бэлдэхэлэй хэгдэхэ
үедэ хэдэ дахин хубилгагдадаг, мүн
олохон ушарта түсөөбүнэ үлүү гара-
хар нэмэлтэ даалгаваринууд ажа-
хынуудта үгтэдэг байһан юм. Хэдэ
хэдэн зононуудта ороон тарья худал-
дан абалтын үнэ сөнүгүүд тэрэниэ
үйлдвэрилхэ гаргана бүтэдэггүй
байгаа. Нимэ гуримнаа шалтагаан,
гурдандэ хохилдо ушардаг, аж ахуй-
нүүдэй экономичеке муушаадаг, ажа-
лайнгаа үрэ дүнгөөр тарьянад мате-
риальна урмашуудатгүй байһан.

Нимэ гурим болуулаха, манай ба-
длахэлэй бүхы гуримыг арид хубил-
ган хайжаруулаха эриятэ ажабайда-
ларга табидагтай. Хүдөө аж ахуйн
продуктуудыг бэлдэхэ түсөөбүд
хэдэ хэдэ жэлэй болзороор тодорхой-
лон тооголгоо—шухала алхам боло-
но. Тинхэдэ гурэнэй, колхозууд бол-
он совхозуудай анаг түбнэ хайтар
гаардуудулан зонхилдуулаха хэрэгтэй.

Продуктуудыг худалдан абалтын
тогтууртай түсөөбүдэ тодорхойлон
хараалаха, хүдөө аж ахуйн хүдмэ-
рилгэлэд өтгөл найдабаритайгаар
ажалаха, хамтын аж ахуйн хүжөөхэ,
үйлдвэрээ үргэдэхэ талаар тэдэни
урманал жүдэхэнь өхэ болохо бай-
ха. Нигжэ хүтэлбэрлэхэ, аж ахуйн мэр-
гэжэлтэдэй, хүтэлбэрлэлтэдэй адоб-
хи үүсэхэ бадарха, хаба шадалаа гар-
гаха арга болжого тэдэниэ олгохо,
газар тарьялагнаа, мал ажаллаа нэгэл
январ архидог ёһо гурим зайсуулаха
байха.

Энэ жэлдэ ороон тарья худалдан
абалгаар баталагдаһан түсөөбү 4 мил-
лиард пүүддэ 3 миллиард 400 мил-
лион пүүдтэ хүртэр хороохо ганан
дурдахал КПСС-эй Центральна Коми-
тетэй Президиум ЦК-гай Пленумай
үзэмжэдэ табыа. 3 миллиард 400 мил-
лион пүүд хэмжээтэй тарья худалдан
абалтын түсөөбү эрхэ тарья жэлэй тур-
ша соо, 1970 оныг оруулсаан, ху-
билангай, бата тогтууртай байхаар
хараалагдаха болоно. Республика-
нууд, хизаринууд, областинууд,
районууд, колхозууд ба совхозууднаа
ороон тарья худалдан абалтын тог-
тууртай, хубилангай түсөөбү зур-
гаан жэлэй болзороор хараалаха гэжэ
дурдахдаа.

Тарья бэлдэхэлгын нимэ тон шана
ёһоний түсөөбүдэ хүдөө аж ахуйн
үйлдвэрийн хүсэе эршэмтэйгээр хүг-
жөөлгын аша туһада таараха, тинхэдэ
колхозно тарьянадаар, партияр, бүхы
арад зонор хайшаагдан дэмжэгдэ-
хэеэ лабайт.

Колхоз, совхозуудай экономиче-
кые улам саашадань бэхжүүлэхэ
хэмжээнүүдэ хараалаха зуураа, бүхы
хүдөө аж ахуйн гол үндэһэ нуури
боллого тарья ургуулан абаалгы
хүжөөн дэжжэлгэдэ парти тусгаар
анхрал хандуулаха. Ороон тарья
бүри элбэгээр ургуулан абаха та-
лаар колхоз, совхозуудай материал-
на урмашы дээшлүүлэхэ зорилго-
той горитхон хэмжээн гэхэдэ, энэ
жэлэй ургасанаа эхилэн, шинисин,
лара тарьянай, бусад зарим ороон-
тоо ургамалуудай, совхозуудта тэ-
ршэлэн наран сөсөгэй худалдан
абалтын гол сөнүгүүд дээшлүүлэгдэ-
дэхэ байна. Хубилжа байдаг сэн гэд-
дүүд болуулагдаа. Орооний тус
тус нутагуд болон районнуудай
онөө өөрө байдалыг хараалаа абан,
зохободогдон ороон тарья худалда-
ха абаха шана сөнүгүүд бүтэндэ
аштай туһаттай.

Манайд хүн эийн тоо олон бо-
лоно, промисленность хүжжээн, гу-
рсалд логонд эригтэй—тинхэ-
нээ ороонийнай ороон тарья хэ-

хын, техника худалдажа абахын
тулада гурэнэй зүгһөө 41 миллиард
түхэрэг номологдохо. Энэ хадаа тон
өхэ мүнгэ ээри болоно гэжэ. Энэнь
дайнай хойто тээхи хорин
жэлэй турша соо хүдөө аж ахуйда бү-
хы дээрээ эды шэнээн мүнгэн но-
момологдон байгаа гэжэ хэлэхэдэ
ойлгосотой болохо үгэнэ.

Хүдөө аж ахуйн үргэнөөр электр-
жүүлхэ, минеральна үтэжүүлгэ бү-
ри элбэгээр гаргаха тухай, газар
бүри эхээр уһалдаг, намаг хатаа-
даг болохо тухай Коммунист парти
өхэ оролдолго гаргана.

Парти болон гурэнэй зүгһөө ар-
дам, наука али бүхы дэмжэлгэ бол-
дон туһаламжа абаха байна. Ажа-
байдалыг хайжаруула мэдэхэ, колхоз,
совхозуудтай холбоо барисагаа
бэхжүүлэхэ, дүй дүршлэе шэнэ
нээлтэ, туйлагнуудаар баяжуула-
ха гэжэ совет эрдэмтэдэй уялга
болно.

Хүдөө аж ахуйн саашадань хүжөө-
хэ түсөөбүдэ хаража үзэхэдэ
колхоз, совхозуудыг эмхидхэлэй
аж ахуйн талаар бэхжүүлэхэ, хүдөө-
гэй ажалладай материална болон
моральна урмашы дээшлүүлэхэ
аюулагуудта ЦК-гай Пленум өхэ
анхрал хандуулаха.

Хүдөө аж ахуйн хүжөөн дэжжээхэ
талаар партийна хараалһан хэмжээ-
нүүдэ амжалтатайгаар бөөдүүлхэ
хын тулада, бүхы партийна, совет-
ска, аж ахуйн, комсомолой болон
профсоюзудай организацинуудай
хүдмэрийн үндэһөнөр хайжаруу-
лаха хэрэгтэй. Үнүүд тухай,
нолхоз, совхозуудай экономичеке
хүжөөхэ тухай, хүдөө аж ахуйн
продуктуудыг бүри элбэгээр аба-
ха, тэрэниэ өөрнө үнэе хямда-
руулаха, үйлдвэрийн бүхы халбар-
инуудай ашаг олзотой байлгыг хан-
гаха тухай үзэр бүрин оролдог
тэдэниэ ажал абуулгын гол, тодор-
хойлхы хуби болон гэдэ ЦК-гай
Пленумэй шийдхэари соо хэлэгдэ-
нэ.

Партийна организацинууд хааа
кадринуудтай бүри хайнаар худал-
май абуулаха, туйлаһаараа ханаагаа
амарха абадаг тэдэниэ гаргуулаха-
гүй, журам хайжаруулаха, даалга-
даһан хэрэгтэй түдөө худалмайриг-
лэн бүхэнэй харюусалгы дээшлүүл-
хэ үргэгтэй.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шийд-
хэбүринуудыг бүхы колхозинуудта,
совхозуудай худалмайригтэдэ,
мэргэжэлтэдэ үргэнөөр тайлбарилха
гээшэ туруурын ээлжэниэ зорилго
болно. Нэгэшэ үдэрөө хам-
жаруулгөөр, хараалагдаһан хэмжээ
ябуулануудыг бодотоор бөөдүүлхэ
эмхидхэхэ, халбар тарилга амжал-
татайгаар үргэнэгдэхэ полинуудай
ажалшадыг асууулан эмхидхэхэ
шухала.

Хүдөө аж ахуйн үйлдвэрийн хүг-
жөөн дэжжээхэ тон шухала зорилго-
нүүдэ шийдэхэ тодорхой замуд
болон олоо аргаануудыг Коммунист
парти, тэрэниэ Центральна Комитет
хараалаа. Партийна хараалһан хэм-
жээнүүдэ амжалтатайгаар бөөдүүл-
хэ гээшэ орооний экономичеке
хүжөөн дэжжэлгэдэ, арадай байдал
улам хайжаруулаха угаа өхэ удха
шанартай, мүн худалмайригтэн
ангын болон колхозно тарьянадай
холбооо бүри эхээр бэхжүүлхэ
арга олгохо гэжэ совет хүнүүд эти-
гэнэ.

Коммунист хүдөөлмэришадэй
партинуудай түлөөлөгшадэй 1965
ойн мартын 1—5-да Москвада бо-
лонон Кенсультативна уузалгын
дүнгүүд тухай нүхэр М. А. Сусло-
вай мэдээлэе шагнааг, уузалга
дээрэ баталан абтан документ-
нүүдэ — Коммунист болон Вьет-
намдахи ушарнууд тухай Мэдүүл-
гыг, тэрэниэ КПСС-эй делегата
цие ажал абуулгыг КПСС-эй Цен-
тральна Комитетэй Пленум хүсдөөр
хайшааһан байна.

Социалист оронуудтай аха дүүгэй
хани барисаа, уласхоорондын ком-
мунист худалдөөнй бата жасгалыг
бэхжүүлэхэ талаар октябриин
(1964 он) Пленумнаа хойшо ЦК-
гай Президиумай бөөдүүлхэн хэм-
жээнүүдэ, тэрэ тоодо бүхы ком-
мунист болон худалдөөришадэй пар-
тинуудтай харилсаа холбоогоо сааша-
дань бэхжүүлхын тулада хэһан
алхамуудыг КПСС-эй ЦК-гай Плен-
ум хайшааһан байна.

КПСС-эй Программа дотор, Мос-
вада болон зүблөнүүдэй Деклар-
аци болон Мэдүүлгэ соо найруула-
дан ленинскэ хараа шугамыг
КПСС саашадашыг шууд сэхээр
бөөдүүлхэ, марксизм-ленинзмын,
пролетарска интернационализмын
гол ёһонуудыг баатар хамгаал-
ха, империализм болон колони-
ализмда эсэргүүсэн национална
сулөөлгын түлөө, эб найрамдалай,
демократин болон социализмын
түлөө тэмсэгдэ бүхы социалист ор-
нуудыг, бүхы марксизм-ленинскэ
партинуудыг, мүнөө үе сагай бүхы
республикноно хүснүүдэ бусад
компартинуудтай хамта нэгтгээр
жасгалыг оролдохо.

Ленинскэ хараа шугам шууд бөө-
дүүлхэ, олонийтэй холбоо бариса-
гаа бэхжүүлхэ, манай парти
коммунизмын илалта гэжэ арагы
найдамтайгаар хүтэлхэ лабайт.

«Правдын» мартын 28-най
түрүү башар).

РЕСПУБЛИКЫМНАЙ КОММУНИСТНУУД, БУХЫ АЖАЛШАД КПСС-эй ЦК-гай МАРТЫН ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНУУДЫЕ НЭГЭН ҮНЭН БАЙШААНА

— Ажалынгаа забхарта сугларжа, бүхы орон соонийн, хилын саана ямар онин болжог байна, мун партийна ЦК-гай Пленум тухай мэдээлэлүүдэ радиогоор шагнахадаа, сэдхэл сээжэ уужам боложо, худалдөөришадэй бүтэсэтэй болоходол гээшэ, — гээд Захаамин аймагай «Коммунизмын зам» колхозой хаалин фермынхид хөөрлэдэ. Энэ фермынхид гурэндэ ху хааха кварталынгаа түсөө болзороон урид, мартын эхээр дүүргэнэ байна. Мүнөө түсөөбөө гадуур ху эхээр хаан түлөө мүрхөө улам эршэтэйгээр дэлгэрүүлхэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: энэхон хаалин, малшад улаан булан соогоо радио шагнаха байна. Ф. СОРОКИНОФ фото.

МЭРГЭ ЖЭЛТЭ ДЭЙ ХАРЮУСАЛГА ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

Хүдөө аж ахуйн саашадань хүг-
жөөхэ тухай амин шухала асуу-
далнууд КПСС-эй ЦК-гай Плен-
ум дээрэ үзбэгдэхэ. Энэнай
өхэл хайн гээшэ ааб даа. Бодоо-
шэ үзэхэдэ, гансахан хүдөө
аж ахуйн продуктуудыг үнэ сөн-
өхөтэйгээр гурэндэ худалдадаг
болохоод колхозууд аж ахуйдаа
олоо доход горитой оруудаг бо-
лохо байна. Энэниэ гадна бусад-
шадны хэмжээнүүд хараалагдаха
ла юм.

Манай Захаамин нутагта мал
олоор үсхөөригдэдэг. Унгар-
ын жэлдэнь зарим тэдэ ам-
жалта туйлагдаа. Жылзалай,
өбөртэ бодо малай тоо толгой 2
процентээр, тэрэ тоодо үнэдэ 5
процентээр олоороо. 1963
ойнхотой саасуула хараада,
мал абагта 11 процентээр, хүн
— 17, үндээн — 28 процентээр
дүүнэһэн. Аймагай колхозууд
гурэндэ үнэ үндэс худалдаха
жэлдэнь түсөө бодо үүдүн
дүүргэнэ байгаа.

Аж ахуйн саашадань арьбал-
ха талаар «Байкал», «Небда»
колхозууд хайн үрэ дүн туйлаа.
Эдэ аж ахуйн адууна мал үс-
хөөригдэхэ, мал ажалтай продукт
гурэндэ худалдаха түсөөбүд
амжалтатайгаар бөөдүүлхэ
шухала.

Гэтэтэй хамта, аймагай олон-
хи колхозууд ажааһанга арга бо-
лжоннуудыг гүйхэй хайнаар бэр-
лэгжэ шадагтай. Колхозуудай
аж ахуйн гол халбары — мал ажал
үнөөн удаанаар хүжжээ, ашаг
шамьнен биригтэйгээр дээшлэ-
дэг. Зүүн гектар газар бүриг
оройдоол 25 абагта бодо мал, та-
ра тоодо 9 үнэе, арай шамай
34 хонин хүртэнэ. Пелтонэ эд-
лүүрин газартай 100 гектар бүриг
оройдоол 11 центнер мяхан,
52 центнер хүн абаа. Адууна ма-
лай тоо толгой олоорооулаха,
ашаг шамьнен дээшлүүлхэ та-
лаар «Коммунизмын зам»,

«Дружба», ХХII партсездын пар-
тсездыг колхозуудта өхөлхон
тагдалнууд бин байһаар. Эдэ
колхозууд адууна мал олоор үс-
хөөригдэхэ, ашаг шамьнен дээш-
лүүлхэ арга боломжотой байа-
шыг, тэрэнь түйсэд хайнаар хэр-
гэлэгдэнэ.

Эхэ малай хубайрха ябадал
адууна малай тоо толгой олоо-
руулаха хэрэгтэ өхөлхон хохидог
ушаруула. Унгарын жэлдэ ай-
маг дотор 100 эхэ мал бүригөө
оройдоол 64 тугал, 71 хурьган
түлжүүлэгдэ. Тинхэжэ мянга
гаран тугал 4 мянга гаран
хурьган абажа шададаггүй.
«Коммунизм» колхоздо 581
үнэе, ХХII партсездын нэрмэ-
жэтэ колхоздо — 225, «Друж-
ба» колхоздо — 119, «40 лет
Октябры» колхоздо — 101 үнэе
нөдөдө хубайрһон. Эдэ баримта
уу харуулдаг? Аймагай дүрбэл
колхоз гансал ху абалгаар бо-
но, харин мал ажаллаа ашаг
шамь абалгаар хохидолоо ороо.
Хэдэн зуугаад мянган литр хүн
абалгаар байгаа, абалгай ха-
юм. Мүнөө дээрэ тооложо үзэ-
бал, 200 мянгаад түхэрэг олоо
доход абажа шададаггүй һэн.

Нимэ байдал яахадэ үзэгдэ-
нэ? Олоо доход баатар абадаг,
гарза хохидог ородог колхоз-
нууд ажаллаа үшөөл хангалтагүй-
гөөр эмхидхэнэ. Энэ талаар мэр-
гэжэлтэдэй харюусалгы дээшлэ-
дүүлхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай
Пленумда, нүхэр Л. И. Брежнев
үйлдхэл соо тон зүб зааг-
даа. Мүнөө үедэ аймагай олон-
хи колхозуудта зооветерина-
рна худалдөөришад үшөөл муу-
гаар абуулагдаа. Колхоз бүхэн-
дэ мэргэжэлтэ олоо аад, ажа-
лаа зүбөөр эмхидхэжэ, хүтэлбэ-
рилжэ бирангай. Тинхэдэ
нигтын мал олоороо гарзада оро-

лоо шуу. Хараадны үзэхэдэ,
үржүүлгын худалдөөришад хан-
галтагүй дээрһээ үнэд хэдэн
зуугаадаараа хубайрха, абагтэ
бодо мал олоогоргүй гээшэ.
Хэн эмхидхэ? Нан түрүүн мэр-
гэжэлтэ эмхидхэ. Тэдэнь ферма,
отара бүхэндэ тодорхой худалдэ-
ришад абуулаха, хайһан гэдэ түрүү
арганыг хэрэглэхэ хэрэгтэн
малшадта туһалаа байдаг, ха-
рюусалга багатайгаар ханджа
гээшэ. Колхозуудай хүтэлбэри-
лшендэ, зооветеринарна мэргэ-
жэлтэ үнэдэ, хониды үржүүлгэ
үшөөл үнэдэ эмхидхэ хайнаар
Унгарынхын түдөө эрһэнээ та-
лаар хэмжээ абаха эригтэй. Мал-
шадтай дунда эмхидхэлэй, ойд-
гуудамжын худалдөөришад бай-
жаруулжа, тэдэни харюусалга
дээшлүүлхэ шухала.

Долоон жэлэй һүүлшын жэлдэ
аймагайнай хүдөө аж ахуйн хүд-
мэрилгэлшадэй урда бүришэ
өхэ, бүришэ харюусалгатай зо-
рилго табидагтай. Мал ажалай
продукци шийдэ дээшлүүлэгдэ-
жэ, нөдөдөнийхөө мяха 8,7
процент, хү 9,5 процент өхөөр
гурэндэ худалдахаар хараалагда-
на. Урда табиһан зорилгоо хай-
са ойлгоһон колхозинууд жэлэй
туруурын үдэрөө эмхидхэ, эр-
шэмтэйгээр ажаллаха байһахы.
Аймагай ажааһанууд мартын 1-дэ
гурэндэ мяха, үндэс худалдаха
нэгдэһэн кварталтай түсөө үлүү-
дэн дүүргэнэ һэн. Мүн Лениний нэр-
мэжэтэ, «Победа» колхозууд ху
худалдаха кварталынгаа түсөө
болзороон урид дүүргэнэ. «Ком-
мунизмын зам», «40 лет Октяб-
ры» колхозууд ху баалгаар нө-
дөдөнийхөө үлүү һэн дүн-
дүүдэгэй.

Б.С. БАДМАЕВ,
Захаамин аймагай
үйлдвэрийн управлений
главна зоотехник.

БАЯР ДЭЭРЭ БАЯР

КПСС-эй ЦК-гай Пленум бо-
лоно, танда «СССР-эй хүдөө
аж ахуйн улам саашадань хүжөө-
хэ хойношуулангай хэмжээ-
нүүд тухай» тон шухала асуу-
дал зүбшэн хэлэгдэхэ. Һүүлшын
жэлдүүдэ манай орон дотор хүд-
дөө аж ахуйн хүжөөхэ талаар туй-
лагдаһан дүнгүүдэ тодорхойлон
харуулаһана гадна, саашадаа
бөөдүүлхэ гол шухала зорилго-
нүүдэ хараалаа.

Тинхэдэ хүдөө аж ахуйн ма-

териально-техническэ үндэһэ
нуури хайжаруулаха тухай, кол-
хоз, совхозуудыг эмхидхэлэй-
хэ хойношуулангай хэмжээ-
нүүд тухай олоо анхаргадгай.
Хүдөө аж ахуйн артелиин Устав
наригуулан хайжаруулаха, кол-
хозуудыг мүнөөр хангаха, ба-
длахэлэй шэнэ гурим гэхэ ма-
нын хэмжээнүүд саашанхи хүг-
жэлтэдэмнай ураритай һэн
нүлөө үзүүлэхэ байһандань манай

колхозинууд баяр баясалантай
байна.

Эдэ үдэрнүүдэ отделени бү-
хэндэ коммунистуудай хам-
тын суглаа унгаргахэ, тэн-
дэ партийна ЦК-гай мартын
Пленумэй шийдхэбэринуудыг
зүбшэн хэлэхэ ханга. Тинхэдэ
саашадаа юу хэлэхэ, бутэхэ бай-
һанаа тодорхойлоо — зэрэгтэй.

Д. ДАРМАЕВ,
Салын Тельманай нэрэмжэтэ
колхозой парткомой секретарь.

СССР-эй партино-правительствена делегациин Польшын Арадай Республика ошоо болоһон тухай

Польшын Худалдөөришадэй нэгдэмэлт партийна
Центральна Комитетэй, ПНР-эй Министруудэй
Советэй уралаар Советскэ Союзай Коммунист парти-
на Центральна Комитетэй Нэгдэхи секретарь хани
нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй СССР-эй партино-
правительствена делегацин апрелин эхээр Польшын
Арадай Республика албанай хэрэгээр хани
ёһоор аяншалха ошохо болоо.

Хани барисаан, харилсан туһалалсалта, дайнай
хойто тээхи харилсаа холбоон тухай 1945 оной апрелин
21-дэ 20 жэлэй болзороор баталагдаһан советско-
польско договор шэнэдхэгдэжэ, хани барисаан,
харилсаа холбоон болон харилсан туһалалсалта
тухай договор СССР ПНР хойрой хоорондо энэ
аяншалгын үедэ баталагдаха юм.

Хүн түрэлтэндэ эсэргүү хүндэ хүшэр гэмтэ хэрэг ВЦСПС-эй мэдүүлгэ

Урда-Вьетнамай амгалан зондо эсэргүүгээр гал
шатадаг болон зондо болон хороо бодосуудыг
ССША-гай эсэргэтэ хүснүүдэй хэрэглэн тухай мэдээ-
лэе Совет ороной ажалшад хэмжээлэнгүйг
өхэ уур сухалтайгаар, дураа гутангаар утгаа. Аме-
рикан хэтэрэн галзуурин сэрэгэйхид уласхоорон-
дын бугадонд мэдэрэгдэн ёһо гуримыг хэрэгсэ-
гүй, хүн түрэлтэндэ эсэргүү хүндэ хүшэр гэмтэ
ябадал хэмжээ сэрлэбэгүй.

Космонавтууд В. Николаева-Терешкова, А. Николаев Алжир ороо

МССКВА, мартын 26. (ТАСС-эй корр.) Летчик-
космонавтууд Советскэ Союзай Героинууд Вален-
тина Николаева-Терешкова, Андриян Николаев Ал-
жирай Арадай Демократическа Республикаын пра-
вительствын айлшад болохо энэ үглөөгүүр са-
моддор Алжир ороо.
Аха дүү альян арадта аяншалха, тэрэни ажа-
байдал болон совет культуруудын танилсахаа эхэ
байртайгаар айлшалха олоомонхой гэжэ замбуулан-
най баатарнууд шийдэхынгэ урда тээ мэдүүлгэ.
Хүнхүдэн, тэрэ тоодо летчик-космонавт Ю. Гага-
рин, В. Николаева-Терешкова болон А. Николаевыг
мордохуулаа.

ЧЕМПИОН ДАМДИН АЛДАРТАЙЛ

Мини хара хайшо минд үнэ...
Ушөө...
Төгсгөдөг байдаг...
Төгсгөдөг байдаг...
Төгсгөдөг байдаг...

Эгээл тэр үеэр, мунөө ханахад, дайны урдахи жэлүүдэд, морин анзаар газар хахалжа, морин жатгаар тарга хаджа, айл аймагтаа магтуулжа ябадаг бэлэй.

Зүгөөр тэр үед өдө абадаггүй-шүүл ялаха лан ха. «Улаан даа, хөдтөн хони боддоогүй хүн» гээд тоодоггүй заримашуул мунөө харахад холонхуур үнгэрдэг хэртэй. Теэд хүнэй хуви заяаа хара багадань шиндхэдэг сондо тинмэше байнгүй яаха нэм. Хүнийн хун болгож, зүб замда оруулха гэше хилбар хэрэг бөшө ха юм. Харин хүн гэше наан соогоо ганаа хара мүүрөө хараад, нэг янзаар абадаггүй, халтирха, бүдэрх гэше явала үздэг хэмнэй. Иймэ унар болоод, ондоошье: тугшарха, ядарха сэг Дамдины ажабайдалда угаа олон дайралдаа юм. Зүгөөр тэрэ сагай хатуу, ушархан бэрхшээлнүүдье, гаргаан аядуугаа хусад л дабажа ябанан тула мунөө эхэ алдартай болоо ха юм. Аха нүхэрэйгөө хүүлшин жэлүүдэд, үнгэрэгшэ зүн—намарай ажалын хүүлшин дунгуудтай танилсажа, зон нүхэдтэй золгоод байхадаа, бише үнэн сэдхэлхэй баярлаб. Тэр өөрөө түлөөлөгчү түтөөг шагналда хургажа, түб хото Москва арадай ажахын гуйлалтанууды харууланг виставакэ одооноо хоёржэ, бурише эхээр хонирхуула. Юнэй түлөө гээд хонирхотот. Харюусаху: 1964 онд «С-6» комбайнаар 814 гектара тарга хургажа, 6227 центнер шөнигсэ сохиго абаандаа. Тингэжэ чемпионон гэгэн суутай болоо, түб ошохо эрхэдэ хүртөө.

Угэрхөөр сагынь...
Угэрхөөр сагынь...
Угэрхөөр сагынь...
Угэрхөөр сагынь...
Угэрхөөр сагынь...

Хэнийшье мэдэхээр, эгэмнай минд зүндөө эрээгүй юм бээ. Энэниин туйлахын тула хэды эхэ сэг, зориг хэрэгтэй байгаб, бүхи ажалын замай бэлдхэл байжамше магад, яажа мэдэхэби. Ажал хүдэлмэрин охин дундуур хүмүүжэжэ, оньото техникын нюуса тайлбарилдаггүй хүндэ туйлагдахагүй бишу. Нёдондо тарга хургалын халуун үедэ унтаха ноугүй гарахыннь тоолоодыше ялтайб. Тимэ ушарнууд хүдөө мэрэгжэлтэдэ дунда ялаа дайралдана гэше. Мүн сөжөөше татахагүй, алга ябадагше зон дайралдаг ха юм. Миний зураглажа байн баатарай онсо шөжжэн гэхэдэ, тэрэ урдаа табиан уялга зорилгонуудаа сэг соомь шанар хайнтайгаар дүүргээд л байдаг байна. Гэртээшье, ажалдаашье ябахдаа яажа түргөөр зориноо бөөлүүлхэб гэжэ бодомжолон шөбшөжэ ябадаг заншалтай.

Төгсгөн түрэл нутагайнтаа алдарта аха нүхэртэй элгээ дүүрэн хөөрөлдэжэ хуухадаа, «бүхи шадабари мэрэгжэлэй хажуугаар хүнэй дуран, нөшхөл гэжэ байдаг» гээд Дамдин Данжуровичтай тобшолхондо, олохон бодол тэрэ дороо толгой соомин түрөө нэн. «Зүб лэ хэлэнэт, тинмэл байха ёһотой гэжэ дэмжэхэеэ-шье гайхашоод, ама гаража ядан хууугаа нэм. Зөсөөгөө хэрэг ажалал-гаа хамал/асуудалы хуу урид шөбшөжэ, түсөлбөжэ ябадаг, холын хараата бодолтой хүндэ муше хэлэхэби даа, сөжжэ зүрхэйнгөө өбортөө мөрөөл табишааа бэш.

Иймэ хайхан сэдхэлтэй хүнтэй хөөрөлдэжэ байхадаа, түрэл нутагтаа ама нааараа холбоотой байханаа дахинаа хусад мэдэрбөө. Тэрэл уулаахаднаа хамбааеэн олохо, саашанхи зорилго, хундал бодлоорнь хонирходохи, «хүндэт нэрэ зоргоо мунөөшье намар харуулхал хүсэлтэйб» гээб. Тинхэдэн «яагаад,

Шарбатан гэжэ...
Шарбатан гэжэ...
Шарбатан гэжэ...
Шарбатан гэжэ...
Шарбатан гэжэ...

Юу гэхэб, баянше ургаса гараа бэлэй, ябаханше гэжэ ябадаа, гээд тэрэ мунөө хөөрөлдэ. Энэ жэл бурише шагналдаха болоноб, найдабари, харюусалтанин эхэ болобо. Тингээшье сагай ондоотойл, хамаг юмэн хуйлжа байна. тарга талхан түлөө тэмсэхээр үнийнэйби, ургасашье абахтал байха. Тэнгари ошэ хаража хуухаа болнохобди, таргага ургуужашье, хургажашье шадахабди.

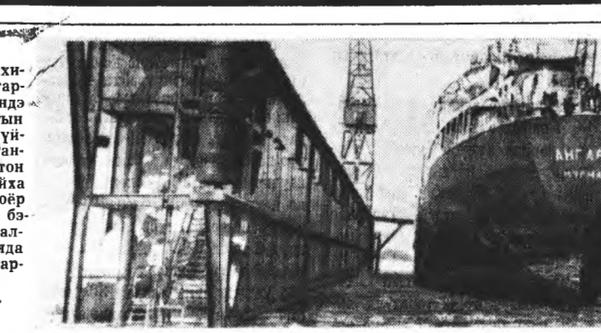
Эдэ үгэнүүдье шагнажа хуухадаа ажалай онше олохон, шадамар бэрхэ болонхун хун гэжэ ойлогоор...

НАМЖАА намарай налтай зохиод тингэе оишогүй түргөөр үн-гэршөб. Салмэг наратай үдэр Хэйлын эрьдэхэй үргэн тала хүнэй нөдө баргамар яларан харагана. Эгээл салгэ сагай талын хойморт оршодог улаа хашгэ Тухамын тойроод аали намдуу болобо. Хүсэтэ трактор, машинануудай аяанашье хомордожо халлаба. Хүрхэгэ талын эвэд хуу бараадаа гэртэ ор-бо. Теэд юнше удаан амарагдаха нэм даа. Хүдөөгэй ажал барагдаха бэш. Удгүй малай үбэлжэлгэдэ бэлдхэл эхилжэ, Дамдин Данжуровичтаа гадуурбагүй. Тухамэй худагай унан багадажа, хүнөөр хэдэн зуугаад мал уналха гэше түбэгтэй болобо. Тусхай бүлүүр тодхожо уналагайгэ аргагүй. Эвэ хэрэг үнөөхи Дамдиндамнай тулаба. Хэлэгээд ха юм даа, тэрэнэй гар уран, хэды хонөөд байтар худагай унан шаашоол. Мунөөше үглөө үдэшгүй харьяалан зандаа.

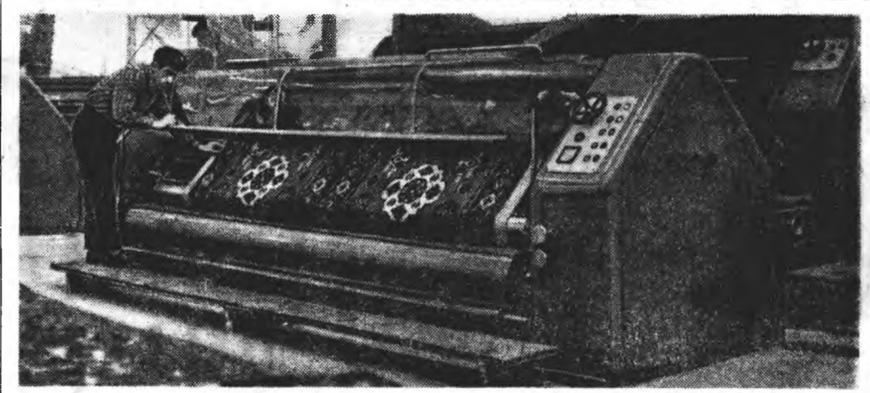
...Биднэй газашаа гарахада боро хараан унаад, хабтагай Хэйлын эрьдэхэй эхилээд, сэлгэе Тугын тала хүрэтэр нөндөмн дулааханаар үзэгдэб. Бхэл досоом уужам. Хаанаашьеб хонгөхон хоолойн аялан эздэлжэ, Хэйлын адагаар сууртатан дуудлаба. Эгээн эвэ тэдэ республи-чын чемпион Дамдин Данжурович шүрбөлөг хатуу гара үгөөд, омогтойгоор аллахотой нэн. «Жаргалтай ябаарай даа, Дамдин ахамни» гэжэ сөжжэ соогоо үни удаан өрөөшөөр үлөө нэм...

Ив. ОЧОРОН.
Сэлэнгэ, Нөёхон нутаг.

Союзай захи-...
Союзай захи-...
Союзай захи-...
Союзай захи-...
Союзай захи-...

ТАСС-ай фото.

Азербайджанай республика гэшэмнай уран угалза, хибсээр суурхалаг байха. Мунөө гараараа ковер нэхээ ушар усөөн болоо. Кировабадска коверой комбинат шэнэ оньон тухээрэлтэ машинаар тугас. Предприятин коллектив машинин хүсөөр ковер нэхэнэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ковер нэхэлгын пех соо. ТАСС-ай фото.

ТУРУУШЫН СЕССИ
Октябрьска районий ажалшадан тугадуудай Советэй эхидхэлэй тугуушын хуралдаан дээрэ хунгагшэ дай банамжа дуралдхнууд тодорхой гоор зүбшэн хэлсэгдэб.

Тинхэдэе коммунальна ажахын худалдаа наймаанай, нитын эд хоолой, харгы замай, хэлхэе хоолононэй эмхи зургаануудай ажал худалдари шаашадан байжаруулаха аригжэжээнүүд тухай тон наринаар хаража үзэбэд. Жэшэнь, Бульварин уйлсые ноогооруулаха тухай банамж орошон байгаа. Тус худалдарида оло нитэ үргэнөөр хабадуулагдаха болоно.

Угышые бол, Южный тосхондо 960 үхибүүдэй хууртай хургуули нээжэ гэгдэнэ... Эндэ барилгын эмхинүүд-лээ гадна, депуталууд мүн лэ амхидхэй худалдари ябуулаха болоно.

Сесси эхидхэлэй асуудалуудые шиндхэе.

А. СТЕПАНОВА.

Тание амараар ХАНГАНЭ?

«Март хара мааруулха» гэжэ малай үбэлжэлгын түлэг халуун хаха мунөөше ябажа байна. Тинхэдэе малшадай элүүр энхээр ажаллахын тула онсо анхрал табигдаха, эмнэлгын худалдари эмхитэй хайнаар ябуулагдаха ёһотой.

Энэниин хараада абажа, манай Баргажанай болныцын болон аптын худалдарилашад нүүдэл бригадэд амхидхажэ, мал ажал дээгүүр ябажа байнхай. Терапевт Г. П. Смирнова, саншидтаннин ахалагша врач М. И. Яковлева, участково врач Э. Б. Базарова гэгшэд хайнаш лэ Лэрээнэй совхозой холын отара, гуртэнүүд дээгүүр аяншалаа. Тэдэнэр Улаанханай, Хүшгөөрэй малшад, нээлишадые, Нам болон Эхитын хо-нишодые бүлтмөн алдугүй үзээн. Нүхэр Смирнова үбэлхэн хүнүүдые эхэ ородожо эмнэнэн, тэдэндэ заа-бары захха үгээн. Врач Яковлева ферма дээр гар байрын, сепараторна пунктнуудай ариг сабэрые, мүн худалдариин хубсаһаар малшадай хэр хангалдые болон бусад талые шал-гаһан юм. Тинхэдэн юн алирээ нөн бэ? Хүшгөөр, Улаанханай ферма-пунктуудынь тухээрэлтэ муутай, зарим хаалишадын худалдариин хуб-саһаар хангагдагүй байгаа бшуу. Гадна зарим хаалишадын заабарита ёһоороо докторто бөөэ үзүүлдэггүй байба. Улаанхандын (фермые дааг-ша нүхэр Эрнэев) баншгүй, тан-дэхүүл бөөэ угаахын тула яаар Хү-шгөөр ошодог байба.

Дурсагдан совхозой механизаторнуудта аюулгүйн техникэ тухай хэншье заадаггүй.

Тэрэшэлэн Лэрээнэй совхозрабко-пой (түрүүлэгшэн нүхэр Балдаков)

ЭМНЭГШЭД—МАЛШАДТАА

меканик шар муутай хилээмэ ба-рина гэжэ хоншод болон хаалишад гомдол оруулба.

Иймэ юмэнэй тохёбодоходо сомо-ной Советэй эдбихтэдэй зүблөөн үн-гэрэгдэб. Тэндэ бусдыше олон ду-тагдалнууд элүүрүлдэжэ, мал ажа-лай бригадирнууд болон мэрэгжэлтэд хурсаар шүүмжэлүүдэ нэн. Хүү-лэрин хубилалта болоо гү? Болоо даа. Дурсагдан фермануудта ажа-нуудай хэрэгжэмжэ хангаха, ариг сээр сахижа гэхэ мэтэ эли бодо хай-жара. Совхозой дирекци эмнэгшэдэй ажаба хайша машина үгөө. Механи-заторнууд аюулгүйн техникэ шудал-

жа эхилэе. Хаалишадта болон меха-низаторнуудта худалдариин хубсаһа-нашье баруулагдаа. Дээрэ нэрлэг-дэн хоёр фермануудта һу тусаан ажаба пунктнууд баригдажа эхилэ-хэй.

Сомоной Советэй депутатууд банн болон меканик хиналта дороо абаа.

Улаанхан, Нам ногадуудта оан-нууд баригдаа.

Энэниин—эмнэгшэдэй сэхэ хам оролсохойн аша үрэ. Теэд манай ая-чаг дотор гансахан лэ Баргажанай бэш, мүн бэшнше болныцанууд-һаа нимэрхүү бригаданууд ажахы бүхэндэ ошохо байдаг. Тэдэнэр ган-

са эмнэгшээр ажалла хизаарладаггүй мүн эхидхэл, хөөрөлдөөнүүдые мал-шадан дунда үнгэрэгдэг, элдэ янзын ам дом, гингенин хэрэгжүүлүүдые наймаалаг. «Врачта гэжэ ариуутэ амбулатори ошохоёо болижо амар-шообди, энэ үбэлжэлгын сүлөөгүй үдэ гадаргэ харангүй худалдэби».

—гэжэ тэндэхи малшад хэлсэдэг болоно.

Гадна аймагтайн поликлиника орой болотор худалдэг, маандые амарыше ошор ээлжээгүйгөөр үздэг болонхой.

Ж. ЦЫРЕНОВ.

Ажаһуудалай талаар хүн зоние хангаха асуудал шухалын шу-хала гэжэ хэндэше мэдээжэ. Ажаһуудалай хайн байгаа наа, ажал хэрэгшье урагшатай, хүн зоние хуужоон байха ха юм. Тинмээшэ Байгалай леспромхоз энэнидэ эхэнэр анхрал хандуулна. Хайхан эндэ гоё гэгшын ордон бод-хогдобо. Энэниин юун гэшэб гэе наа, культу-магэни болон гэшэл. Эндэхид гэр бүлэдэ шу-хала хэрэгсэлүүдые энэнидэ худалдажа аба-ха аргатай болоо.

Ф. СОРОНИН
фото.

НЮТАГ НЮТАГАЙ НОНИН

НУРАГШАД ТУНАЛНА
Энэ жэлэ Башүүрэй аймагай «Дружба» колхозой Хаягай фер-мин хаалишад һу хаалия улам эхэлхэхэ зорилто табигтай. Жэ-лэй тулаага бүхлөө 2390 цент-нер һун хаахлаха юм.

Хаалишадэй иимэ зорилго та-баад ажаллажа байхада, һургуу-лин һурашад туһа хүргэнэ. Эхин һургуулин 4-дэх классай һураг-шад Валера Цыгемпилов, Валера Аюшев, Зина Цоктоева, Аня-Хе-рээтын найман жэлэй һургуулин һурашад Сасяма Санжалова, Бу-тышка Цыгемпилова, Валэжин Поктоев болон бусадун амал-тынга үзэр фермадэ эржа. ма-лай хото хөрбө сабарлэсэнэ. вчелтэ үбнэ тэжээл үглэсэдэг.

Һурагшад үсхэхэе нютагай зон хайшаалаг юм.
Ц. ГОМБОВЕ.
МУНХЭМНЭЙ МАГТАЛАЙ
Мунхэ һаял хоно наһатай боло-жо ябана. 1954 ондо долоон жэ-лэй һургуули үлүгээлэ. түмэршэ дархан болохоын гэжэ шилшээн юм. Гартга дүйтэй байжа, тэр-эмнэй һайн дархан болоо.

Мунөө Торингоо совхоздо мал ажал дээрэ хүдэлжэ байна. 93 бүүрү харуулагдаг. Үнгөөгшэ на-мар шалал хүсэ муугайшад бүүр-үүдэе дааж абад, тээнээ һай-наар харуулажа, тоби тарганаар ондо оруулжа байнхай. Үбэлэй сагта малынгаа шугууные сүлд-хэдэ 600—650 граммээр нэмээнэ. «Һайн дархан, һайн малша» гэжэ сүтгэ ажалдаг нүхэрын Мунхэ Бунгэевые магтааг.

Б. ЖИГЖИТОВ.
Эдэ.
СУГТАА ҺУРАНН НҮХЭРНИ
Коста бага наһанда машина. техникээ хонирхотой нэн. Сугтаа һурагшад байтаби Нэгэтэ төм-нэ: «Механизатор болохоми, күрсада һурхачини» гэж хухуу-гайгөөр гүйжэ эрба.

Мунөө тэрэнэй гарт диплом! «Беларусь-34» трактоота һурагшад болоод, Башүүрингээ совхоздо ажаллажа байхандаа энэ нүхэрөө ёһотой харгыгаа олоо гэжэ һа-на-лаги.

И. ТКАЧЕВ.

УБЛЫЕ УДШЭЛГЫН НААДАН
Яруунада үшөөл хүйтан. Са-нан хайлантажа, санаар аялгын хаха дүүрээ. Гээшье наа, конь-кишадан уридаан түлэг дунда. Эндэхи эдиршүүд аймагай ара-дай гэгээрэлэй таһагай үнгэрэг-дэн мурсыөөндэ хабаадласаа.

Старт дээрэ дүрбэн һургуу-лин түлөөлөгшэд гараа. Кон-курсеоо гадуур 5-дахн классай һурагша басагад урилдагаа. Гудын һургуулин һурагша Нина Лудникова сагаараа бул-танһаа түрүүлэ. 100 метртэ бо-лошон урилдаанда мүн энэ һур-гуулин һурагшад илаа.

500, 1000, 1500 метрай зай-да урилдан урилдаанда гун-дынхид нэгдэхин хури ээлээ. Хоёрдохин хурида Ульдэргын һургуули гараа.

БОЛЗОРНОС УРИД
Мяха, һу гурэндэ худалдаха 1-дэхн кварталынгаа түсөө «Дружба» колхоз амжалтат-гаар дүүргэе. Хүрэй 330 цент-нер мяха худалдахада кварта-лынгаа түсөө 15 процентээр үтүүлэе.

Колхозой хаалишадан амжалта

колхознигуудые эхээр баярлууд-на. 1-дэхн бригадын хаалишад түрүү зэргэдэ абаа. Попереч-нынхид энэ квартал соо һу ту-шаан абалтын пунктда 446 цент-нер тушаажа, түсөөбө нилдэ үтүүлшээ. Эгэтын сомоной Со-ветэй депутат Александр Куту-баева, тэрэшэлэн хаалишад Га-лина Байбородина, Анна Матори-на, Вера Лисичникова гэгшэд мурсыөөндэ түрүүлэнэ. Мунөө колхозой хаалишад һу хаалга, гурэндэ худалдагараа хахад жэ-лэйнгээ түсөө болзороон урид дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

ХҮЛЭЛГЭДЭГ АЙЛШАДНАЙ
Нарбатын хэлхэе колхозной конторын почталын Е. А. Бело-бородова арба гаран жал соо тимо сүүмжэ үргэлэнхэй, тосхойн гу-дамжаар ябажа байдаг. Ерэнэн газетэ, журнал, бэшг, банде-роль болон бусад корреспонден-ци ээлдэн саг соомь алдугүй хүргэнэ Энэ нүхэрнай эрхим худалдариингөө түлөө коммуни-с ажалай хураингүй нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Почтальонууд Анна Пузырева, Мария Лошкарева, Галина Бек-това гэгшэд хайнаар ажаллана.

В. БАЙБОРОДИН.

„УШӨӨ НАИНАДАР“

Уран зохёолшын тэмдэглэл
Валерик дуурьяжа ябадаг. Мүш-көтөрүүдые, тэрэшэлэн мунөөнэй ээлхэг зорилто дружиннигуудые дуурьян, хулигануудтай тэмсэжэ наададаг. Тинхэдэ Овдьее нажаа-нан бээрээ, фашистнуудые нам-нажа Африка ошоод, Патрис Лу-мумын дайсадые даража наададаг юм. Валерик, мүн тэрэнэй нүхэр дүмтэй зохёолнуудайнган уша-ралта хүнүүдые дуурьян. Эхлэдэ дэрэхэ бүхи үнанишэ хүнүүдые сүлөөлхэ, үнэн зүб байдал мандуулы хүсэнэ.

Валерин уран зохёолой ном арайлаан эхилжэ үншахы нэгэтэ хараа бэлэйб. Элио бага наһан-да ээлжэжэ ялаад тингэнэ бэшэ, харин повесте гү, али роман соо үнэн зүб бололгой илан мандала, худал хуымга ябадалтай һүнөөгдэ-хэ байхандаа эгилгэдэ хадаа тингэ-нэ бишүү. Тэрэгүй хана, амбааа но-мие Валерик хөөрөлдэхэ хуурай байгаал. Ном гэшыне эхиннэнь үншаха ёһотой юм гэжэ элино ү-хөөтөө хэлэбэшье наа, бодото бай-далахи, мүн уран зохёол соохи үнэн хайхан юмэнэдэ элино үнша-хэб.

шалай айхэбтар дуурдаг бай-хынэе досоогоо болоо нэм.

Дурдаһан хүнэйнь һүүлшынгээ үзэгдэлдэ заагагүй баатарлигаар зохёолшы харууланг зүжэгүүдые Валерик хэдэн дахин ошохо хара-ла юм. Зүжэгэй албахашые үзэгдэлдэ үхэнэн хүнине врачнууд амидруулжа, юрэ бусын ушарал болохо аабза гэжэ үздэ эгилгэдэ. Тингээшье хэээ нэгэтэ Чапаев Урдалай намарай хүйтэн унан соо-һоо бүлтгайжа, хувтэй өвөөдэ та-маран эржэ аалам гэди үнаний өвөөдэ ошодог байнган бага на-һаа наһандаа оруулдаб.

Хүүгэдэй ном бүхэн үхибүүе баасуулха ёһотой юм гэжэ Белин-ский хэлэжэ нэн. Театрота олохо-дон гэвэлэй унтажа, хушгын хөөр тэрээшэ сэлгэдэмсээр, үнэн зүб байдалтай түлөө баатар шанта тэмсэлэй болохынше харахалда. үхибүүд ямар эхээр баясадаг гэ-шэб. Уран зохёолой номые үхи-бүүн гансаараал үншана, гансаа-рам шуна ха юм Теэд театр соо сасууганаараа хамта хуухадаа, наһанан хараханаа хөөрөлхөхэ зүбшэхэ, сценэ дээрэ харуулагда-

жа байнган үзэгдэлнүүдэ хамаа-рдажа шадаха бшуу.

Заримдаа иимэ ушар болодог... Калинин голоой театрта «Том бабайн гэр» зүжэгэй табиглажа байнган үеэ, хаалтын элд соһоо нэгэ басаган боложо эрба гэхэ. Зүжэгэй табиглажа байнган үеэ үхибүүд Томые бооголшодоһоо сүлөөлхэ гэжэ шиндээ. хушгын тулаха гэхэдэ мунгөөр бага бай-ба ха. Тингээшье тэрэ пионер басаган хэлэн бүтэйхэй мунгэ гар соогоо бажуунхай, сценэ тэрэи харбайгаа гэхэ. Морозено абажа элихые эжын лэ тэрэ мунгэ үгэ-нэн байгаа ёһотой.

Совет һурагшад—театрота эхэ дүртай зон. Хүүгэдэй байн театрундаа гадна, һургуулин хөөр тэрээшэ ээлгэдэмсээр, үнэн зүб байдалтай байшанаа өржэ зүжэг табигат тинмэ ТЮЗ-вү Советскае Союз лотоо олон.

Хэтан олон жэлдэ табиглажа байнган хүүгэдэй зүжэгэй нэрэ-нүүдые элбэртэ бэшэжэ абаа нэм. Эгэмнай «Басаган нүхэд», «Һайн сагта», «Жагалаа бэлэ-нэ», «Минин нүхэр Колька», «Алешкотой нүхэрэди» гэхэ мэтын

зүжэгүүд болоно... Энэ хадаа ур-дажа ябаа үетэниин хушгүүдүгэ-дэ хамга зордох ажалда зорюу-лан манай драматург, режиссёр, үнэн зүбшэлэй хани нүхэсээ, үнэн барисана, хуной элд жагарт тухай асуудал хоно тайлбарилдаг байшынэ элэ нэрэнүүд гэршэлжэ үгэнэ.

Хүүгэдэй зүжэг табигат совет театрундай перформан ондо ондо байдаг: үглөөгүүр—һургуулин наһанда хөөрөгшүүдүе, үдэнын— һурагшадта, үчлэн галстугтай пионернуудта, үлэшинь—бөө элихые эжын лэ тэрэ мунгэ үгэ-нэн залуушуудта зорюуланг зү-жэгүүд табиглана.

Жэшэнь, Хүүгэдэй Түбэй теат-рай сонсохот хараал үзэе. Эгэм-най—ургажа ябаа үетэниин ху-шгүүдүгэ байнган эрхим түр-үүр совет театр мун. Самуил Мар-шатай онтохонүүд, Алексей Толс-тэй «Алан тухур», Марк Твен-нэй шог зугаата зүжэгүүд, «Борис Годунов», мүн мунөөнэй байлда-л зорюулжа баһна Наталья Лопти-нагай бэшэн «Тээнэ», мүн би-дэнэ» гэгшэн үхэа түгээлэ зүжэ-

гүүдые энэ сонсохот дээрэ хара-баби

Манай орон дотор «Детни» гэ-жэ хүүгэдэй, элир залуушүүдэй гурвонэй хэлдэй анхан байгуу-лагдалаа. Максим Горький үхи бүгдэ хандалаа, шэнэ номууд соһоо түбхын түрүүн ямар юмчэ үншаха хүсэлтэнэйта гэжэ асуу-гаа бэлэй. Тэрэндэн оло мян-ган харюу абаһан юм. Тээнэни бұлтынь хамталха болоо наа, «Бизэниин хамаг юмэн һонино-хууна» гэгшэн харюу болохо. Нэ-эрэшые багашууные бүхи юмэн һонирхуулдаг гэше. Үхибүүдэй хүсэл бодоны алинуулын тула хүүгэдэй театрундаа элио хараг-шаданай конференциүүд саг сагтаа үнгэрэгдэжэ байдаг.

Тинмэ нэгэ конференцидэ би байсаа нэм. Владимир Ильич ажабайдал тухай, хожом хойно хайшан гэжэ нарада гахаха тухай, эрхим түрүү уран зурашад, зохёолшод тухай, академик Кур-чатов тухай, манай Замосворен-чын һургуулин тухай, Пушкин, Лермонтов болоод бусад агуухэ пөлдүүд тухай бэштыг гэжэ дра-

матургнуудта үхибүүд захха нэн. Эдэ эрилтэнүүдэй заримыньше хангахын тула манай драматург, режиссёр, артистнууд эхэнэн ху-дэлхэн хэхэ ушартай болоно.

Бэлитэй бөөшэ шөнө хүнүүдэй нэмэхэдэ, хүүгэдэй совет театр бори эхэ амжалта туйлаһан бай-на. Эгэмнай драматургнууд Ате-ксандэ Ухетин, Михаил Шатров, Наталья Лоптина, Макс Вере-шев, Геннадий Мамлик, Нина Ивантэр, мүн бэлит эхэлэй нэгэ үеын болон режиссёр, актёрнууд болоно. Хүүгэдэй Түбэй театртэ мүн Москвагай ТЮЗ-д театрай тусхай һургуулинүүд би.

Эхэнүүдэд эли аал үшөө хайнаар наадажа үхибүүдэ харуу-лаха ёһотой гэжэ Станислав-ский хэлэбэн юм. «Ушөө хай-наар!»—гэгшэн үгэнүүд хамга бэл-иг шадабаряа үхибүүдэ зорюу-ланг хүнүүдэ тагтаран болон-хой.

А. АЛЕКСИН.
(АЛН).

